

OTSUS

28.05.2019 nr 5-5/2019-023

Koondumisele nr 13/2019 Osaühing Valga Puu / Noor Mets OÜ ning OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad loa andmine

1. Koondumine

20.05.2019 esitas Osaühingu Valga Puu (registrikood 10600304) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Osaühing Valga Puu ja Skogssällskapet Holding OÜ (registrikood 12768433) 16.05.2019 osamüügilepingu. Lepingust tulenevalt omandab Osaühing Valga Puu 100%-i Noor Mets OÜ (registrikood 10817630) ja 100% OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad (registrikood 10817156) osadest.

Tehingu tulemusena kuuluvad Noor Mets OÜ ja OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad koondumise teate esitanud äriühingu Osaühing Valga Puu valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 20.05.2019 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Osaühing Valga Puu, Noor Mets OÜ ning OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad.

Osaühing Valga Puu on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omavad ühiselt valitsevat mõju OÜ Graanul Mets ja OÜ Valga Puu Invest. OÜ Graanul Mets üle omab valitsevat mõju AS GRAANUL INVEST. AS-i GRAANUL INVEST üle omab valitsevat mõju OÜ Biofuel, mille ainuosanik on füüsiline isik [RK (isikukood ...)]. OÜ Valga Puu Invest üle omab valitsevat mõju füüsiline isik [AO (isikukood ...)].

Osaühingu Valga Puu peamised tegevusalad on metsamaterjali varumine ja müük, metsa ülestöötamine ja muud metsakinnistute majandamisega seotud teenused.

Osaühingul Valga Puu on tütarettevõtjad OÜ AAB EKSKAVAATOR ja aktsiaselts DAMMIX. OÜ AAB EKSKAVAATOR tegeleb maaparandus- ja kaevetöödega. Aktsiaseltsi DAMMIX peamised tegevusalad on metsamaterjali varumine ja müük, hakkepuidu varumine ja müük, remonditeenused ning hüdrotarvikute valmistamine ja müük, traileriteenuse pakkumine ning kinnistute haldamine. Osaühingu Valga Puu üks emaettevõtjatest OÜ Graanul Mets on valdusettevõtja, mis majandustegevust ei oma. OÜ Graanul Mets omab valitsevat mõju aktsiaseltsi Roger Puit ja Osaühingu KARO METS üle, mis tegelevad metsamaterjali varumise ja müügiga. Osaühingu Valga Puu teisel emaettevõtjal OÜ Valga Puu Invest majandustegevus puudub, kuid samasse kontserni kuuluv Järve Varahalduse OÜ on metsandusvaldkonnas tegutsev ettevõtja, mille peamised tegevused on metsamaterjali varumine ja müük ning metsa ülestöötamine.

Osaühing Valga Puu tegeleb ka varutud puidu hakkimisega AS GRAANUL INVEST kontserni puidugraanulite tootmise protsessis. AS-i GRAANUL INVEST kontserni ettevõtjad tegelevad metsamaterjali varumise ja müügi, puidugraanulite tootmise ja müügi ning biomassist soojus- ja elektrienergia tootmise ja müügiga.

Noor Mets OÜ ja OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad on Eestis registreeritud äriühingud, mille üle omab koondumise eelselt valitsevat mõju Eestis registreeritud äriühing Skogssällskapet Holding OÜ, mis kuulub Rootsis registreeritud äriühingule Skogssällskapet AB. Noor Mets OÜ ja OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad on peamiselt metsakinnistute omamise ja haldamisega tegelevad ettevõtjad. Omandatavad ettevõtjad on deklareerinud oma põhitegevusalaks metsamaterjali varumise ja müüki.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Vastavalt KonkS § 24 lg 7 juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

Võttes arvesse, et viimase kahe aasta jooksul on Osaühing Valga Puu omandanud valitseva mõju aktsiaseltsi DAMMIX üle (Konkurentsiameti 26.04.2018 otsus nr 5-5/2018-030) ja Osaühingu Valga Puu emaettevõtja OÜ Graanul Mets on omandanud valitseva mõju Osaühingu KARO METS üle (Konkurentsiameti 18.04.2018 otsus nr 5-5/2018-028) ning lähtudes KonkS § 24 lg 7 sätestatud täiendavast käibekriteeriumist, ületavad koondumise osaliste 2018. aasta käibed Eestis kokku 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot. Mistõttu kuulub antud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ja mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Noor Mets OÜ tegeleb peamiselt metsamaterjali varumise ja müügiga. OÜ Piigandi-Piila Põllud on ettevõtja, mille peamiseks tegevusalaks on põllumajandussaaduste tootmine, töötlemine ja müük ning investeeringud metsamaadesse. Metsamaterjali varumise ja müügiga tegelevad ka Osaühing Valga Puu ning OÜ Graanul Mets valitseva mõju all olevad ettevõtjad aktsiaselts Roger Puit ja Osaühing KARO METS. Samuti tegeleb metsamaterjali varumise ja müügiga Järve Varahalduse OÜ. Seega tekib horisontaalne kattuvus koondumise osaliste tegevuste vahel metsamaterjali varumise ja müügi osas.

Tuginedes muuhulgas oma varasemale praktikale¹, võib ka käesoleva koondumise puhul metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturgu metsamaterjali kvaliteedi ja otstarbe alusel liigitada tarbepuiduks (palk, paberipuu) ja küttepuiduks. Koondumise mõju hindab Konkurentsiamet nii metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturule tervikuna kui eelnimetatud segmentide lõikes. Statistikaameti andmetel raiuti Eestis 2017. aastal² 14 255 324 m³ metsamaterjali. Osaühingu Valga Puu, OÜ-ga Graanul Mets seotud ettevõtjate ja Järve Varahalduse OÜ osakaal moodustas sellest [5-10]% ning Noor Mets OÜ osakaal [0-5]%. Ka paberipuu, palgi ja küttepuidu osas eraldi ei

¹ <https://www.konkurentsiamet.ee/public/11-2018-ARAKIRI-Konkurentsiameti-18.04.2018-otsus-nr-5-5-2018-028.pdf>;
<https://www.konkurentsiamet.ee/public/13-2018-ARAKIRI-Konkurentsiameti-26.04.2018-otsus-nr-5-5-2018-030.pdf>.

²Statistikaameti andmed metsamaterjali raiemahtude osas 2018. aastal ei olnud koondumise teate esitamise hetkel kättesaadavad, mistõttu lähtusid koondumise osalised eeldusest, et 2018. aastal olid raiemahud võrdsed 2017. aasta mahtudega (2018. aastal soodsate ilmastikutingimuste tõttu need võisid olla ka suuremad).

ületa koondumise osaliste osakaal kokku 15%, mistõttu ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturgudega³.

Koondumise osaliste tegevuste vahel tekib ka vertikaalne seos, kuivõrd OÜ-ga Graanul Mets samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad puidugraanulite tootmisega ning on seega tegevad metsamaterjali ostu kaubaturul. Seejuures konkureerivad OÜ-ga Graanul Mets samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad teiste ettevõtjatega, kes kasutavad oma tootmises metsamaterjali. Konkurentsiamet on varasemalt piiritlenud puitkütte (puidugraanulid, puitbrikett, hakkpuit, puusüsi jne) tootmiseks vajaliku metsamaterjali ehk energiapuidu ostuturu Eestis. Koondumise teate kohaselt oli AS-i GRAANUL INVEST turuosa energiapuidu ostuturul Eestis 2018. aastal u [10-20]%⁴ ning tegemist ei ole vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Kuivõrd käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste osakaal kokku metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul Eestis moodustas 2017. aastal [5-10]%. Metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul tegutseb lisaks koondumise osalistele mitmeid ettevõtjaid, sealhulgas Riigimetsa Majandamise Keskus, Metsä Forest Eesti AS, Stora Enso Eesti AS, Aktsiaselts Holmen Mets, Södra Metsad OÜ, AS Lemeks. Energiapuidu ostuturul Eestis on AS-i GRAANUL INVEST turuosa u [10-20]% ning ettevõtja suurimateks konkurentideks on hakkpuidu tootmisega tegelevad ettevõtjad (Stora Enso Eesti AS, OÜ SLG Energy, Osauhing Raja KT, Warmeston OÜ, UNITED LOGGERS OÜ, Puiduhake.com OÜ jm).

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

³Lähtudes koondumise teates esitatud andmetest, mis metsamaterjali jagunemise osas tuginevad Keskkonnaagentuuri varasemale jaotusele

⁴Kaubaturu kogumahu arvutamisel lähtus koondumise teate esitaja Eesti Metsa ja Puidutööstuse Liidu puidubilansi andmetest

anda loa Osühing Valga Puu ja Noor Mets OÜ ning OÜ Piigandi-Piila Põllud ja Metsad koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsieenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 28.05.2019 otsuse nr 5-5/2019-023
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jätud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis
tähistatud nurksulgudega.
/Svetlana Ljutova/ 06.06.2019*